

PASWERK

Jaarverslag en jaarrekening 2015

Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland
(Paswerk)

OPGESTELD DOOR:

Paswerk

DATUM

13 april 2016

VOOR INFORMATIE:

Paswerk

Adres: Spieringweg 835
2142 ED Cruquius
Telefoon: 023 - 54 34 767
Fax: 023 - 54 34 800
E-mail: info@paswerk.nl
Website: www.paswerk.nl

PASWERK

Inhoud

Voorwoord voorzitter Bestuur	2
1 Financieel resultaat positief	3
1.1 Operationeel resultaat ruim boven begroting	3
1.2 Bevredigende ontwikkeling van netto omzet én kosten.....	4
1.3 Sluitend exploitatieresultaat over 2015.....	5
1.4 In 2015 geen additionele gemeentelijke bijdrage nodig.....	6
2 Goede prestaties over hele linie van bedrijf Paswerk	7
2.1 Stijging netto omzet voor vrijwel alle units.....	7
2.2 Strategisch Plan biedt koers en houvast voor verbetering bedrijfsvoering.....	7
3 Bedrijfsvoering en Besluit Begroting & Verantwoording (BBV)	12
3.1 Weerstandsvermogen	12
3.2 Financiering en risicobeheer.....	14
4 Kerngegevens Paswerk: formatie en financiën	17
4.1 Kerngegevens: formatie en financiën	17
4.2 Juridische structuur en organogram.....	18
5 Samenstelling bestuur	19
5.1 Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur.....	19
5.2 Directie	19
6 Jaarrekening 2015	20
6.1 Balans per 31 december 2015	20
6.2 Programmarekening over 2015	22
6.3 Kasstroomoverzicht over 2015	23
6.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	24
6.5 Toelichting op balans.....	27
6.6 Toelichting op programmarekening.....	32
6.7 Overige gegevens.....	39
6.8 Investerings	40
7 Controleverklaring	41

PASWERK

Voorwoord voorzitter Bestuur

Namens het Bestuur van Paswerk ben ik verheugd te melden dat Paswerk het afgelopen jaar financieel goed heeft afgesloten. De gerealiseerde omzet ligt boven de begrote omzet en personeelskosten van de ambtelijke medewerkers en de overige bedrijfskosten zijn uitgekomen op een lager dan begroot niveau.

Door deze verbeteringen ten opzichte van de begroting is Paswerk in staat geweest tegenvallers op het vlak van de rijksbijdragen en de Wsw-personeelskosten op te vangen. Daarnaast was er ruimte om het tweede deel van de reorganisatie, zijnde de fasen 2 en 3, te dekken uit de exploitatie.

Per saldo betekent dit dat Paswerk een sluitende exploitatie over het jaar 2015 kan presenteren, conform afspraak met de gemeenten.

Als onderlegger voor het beleid en de bedrijfsvoering van Paswerk fungeert het Strategisch Plan, ofwel de 'Roadmap 2018', zoals vastgesteld in mei 2015. De daarin vastgelegde ambities en gemaakte keuzes bieden houvast voor een toekomstbestendig Paswerk. De kernopgave voor Paswerk is en blijft zorgdragen voor een goede werkomgeving van de Wsw-medewerkers, waarbij het aantal medewerkers trendmatig krimpt als gevolg van het sluiten van de toegang tot de Wsw, op zodanige wijze dat de jaarlijkse bijdrage van gemeenten zo beperkt mogelijk is. Het is de basis voor het verder versterken van de structuur en flexibiliteit van dit bedrijf.

Het voorliggende jaarverslag is het eerste jaarverslag van het 'nieuwe Paswerk', dat zich exclusief richt op de uitvoering van de Wsw-activiteiten. Per 1 januari 2015 maken de op de overige doelgroepen gerichte activiteiten deel uit van Werkpas Holding B.V.

Cruquius, 13 april 2016

Bestuur Gemeenschappelijke Regeling Paswerk
namens deze

Drs. Joyce Langenacker
Voorzitter

1 Financieel resultaat positief

Het 'overall' exploitatieresultaat van Paswerk komt tot stand als optelsom van het operationeel resultaat van de verschillende bedrijfsonderdelen plus het verschil tussen de Wsw-subsidie uit het Participatiebudget van gemeenten en de personeelskosten van de Wsw-populatie.

Paswerk richt zich primair op het optimaliseren van het operationeel resultaat, omdat het verschil tussen de Wsw-subsidie enerzijds en de Wsw-personeelskosten anderzijds niet of nauwelijks beïnvloedbaar is voor Paswerk. De Wsw-subsidie is uitkomst van politieke besluitvorming op Haags niveau. De Wsw-personeelskosten komen tot stand als gevolg van een landelijke cao voor de branche van de sociale werkvoorziening.

1.1 Operationeel resultaat ruim boven begroting

Paswerk heeft over 2015 uiteindelijk een positief operationeel resultaat behaald van bijna € 1,6 miljoen. Het operationeel resultaat is de 'marge' tussen de opbrengsten die Paswerk genereert door verkoop van productie en diensten enerzijds en de kosten voor ambtelijke begeleiding, huisvesting en dergelijke. In de begroting voor 2015 ging Paswerk nog uit van een positief operationeel resultaat van circa € 575.000. Dit betekent dat Paswerk in het afgelopen jaar een operationeel resultaat heeft gehaald dat ruim € 1,0 miljoen beter is dan was begroot:

Operationeel resultaat over 2015, in €

Nota bene: Het hier gepresenteerde operationeel resultaat is het operationeel resultaat vóór incidentele baten en lasten.

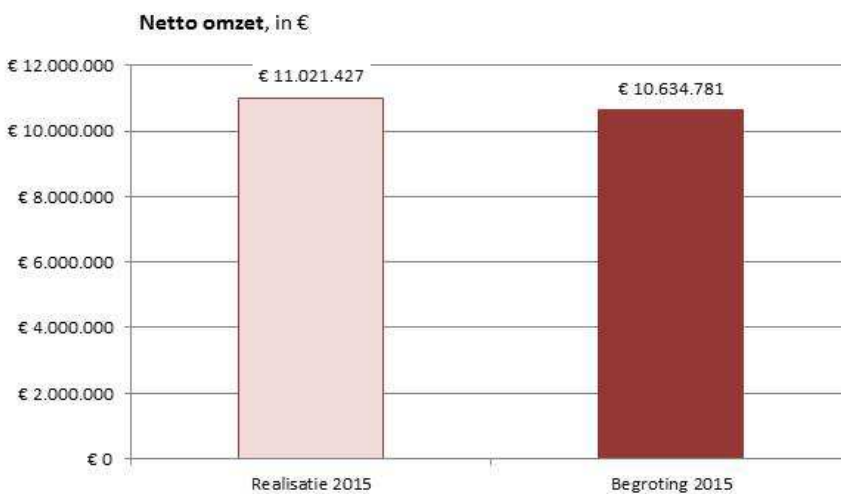
Omdat het Paswerk van 2015 niet te vergelijken is met het Paswerk van vóór 1 januari 2015, worden geen vergelijking gepresenteerd met voorgaande jaren op het niveau van het bedrijf als geheel.

1.2 Bevredigende ontwikkeling van netto omzet én kosten

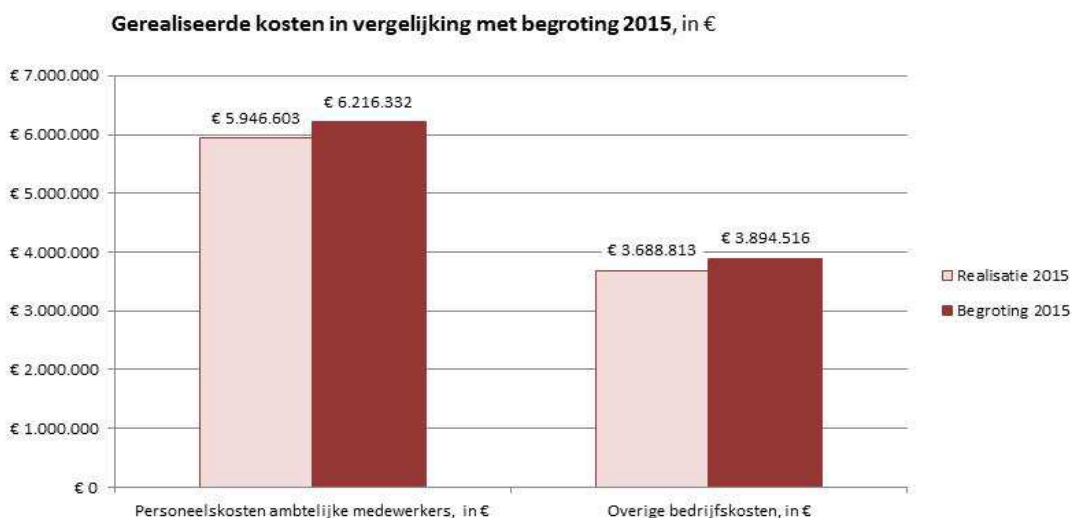
Het hogere operationeel resultaat is een gecombineerd effect van hogere opbrengsten, lagere personeelskosten van het ambtelijk personeel en lager overige bedrijfskosten.

De gerealiseerde netto omzet van ruim € 11,0 miljoen is circa € 387.000 beter dan begroot. Vrijwel alle bedrijfsonderdelen maar met name de units Re- integratie en Beschut Werk sloten af met een hogere netto omzet. Een uitzondering hierop was de unit Groen. De unit Groen heeft omzet moeten prijsgeven vanwege de problematiek met Spaarnelanden N.V. die de opdrachtenportefeuille voor Paswerk fors terugbracht.

In hoofdstuk 2 wordt nader ingegaan op de omzetontwikkeling van de afzonderlijke bedrijfsonderdelen van Paswerk.

Niet alleen heeft de netto omzet zich gunstiger ontwikkeld dan begroot, dit geldt ook voor de bedrijfskosten. Zowel de personeelskosten van de ambtelijke medewerkers als de overige bedrijfskosten zijn uiteindelijk uitgekomen onder het voor 2015 begrote niveau:

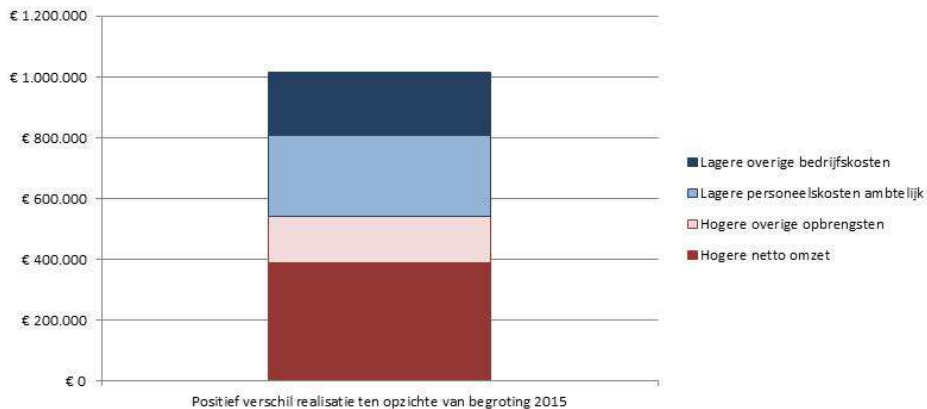

De in 2015 ingezette reorganisatie is geheel overeenkomstig de daarvoor opgestelde planning verlopen. De werkelijke personele bezetting kwam uit 78,8 fte waarbij in de begroting uit was gegaan van 80,7 fte. Dit is de voornaamste reden dat de personeelskosten van het ambtelijk personeel lager uitkomen dan de begroting. Daarnaast droegen ook lagere sociale lasten, pensioenpremies en overige personeelskosten hieraan bij.

De personeelskosten van de ambtelijke medewerkers zijn per saldo € 270.000 onder het in de begroting nog voorziene niveau uitgekomen. De overige bedrijfskosten, die onder meer bestaan uit afschrijvingen, huur, kosten vanwege onderhoud en energie, belastingen en verzekeringen, zijn ook lager uitgekomen dan begroot. Hier is het positieve verschil € 206.000 ten opzichte van de begroting 2015.

Het hoger dan begrote operationeel resultaat van Paswerk is voor circa 38 procent verklaard uit de hoger dan verwachte netto omzet in 2015. Daarnaast zijn ook de overige opbrengsten hoger uitgekomen dan begroot, waarbij deze voor 15 procent verklaring vormen voor het hogere operationeel resultaat. De lagere ambtelijke personeelskosten en de lagere overige bedrijfskosten verklaren samen het resterende deel van 47 procent het hoger dan begrote operationeel resultaat:

Verklaring voor beter dan begroot operationeel resultaat in 2015, in €

1.3 Sluitend exploitatieresultaat over 2015

Dankzij het hoger dan begrote operationele resultaat heeft Paswerk 2015 kunnen afsluiten met een sluitende exploitatierekening.

Het hogere operationele resultaat heeft er voor gezorgd dat de volledige incidentele last die voortvloeit uit het tweede deel van de reorganisatie ad. € 595.000, zijnde de fasen 2 en 3, uit de lopende exploitatie van 2015 is bekostigd.

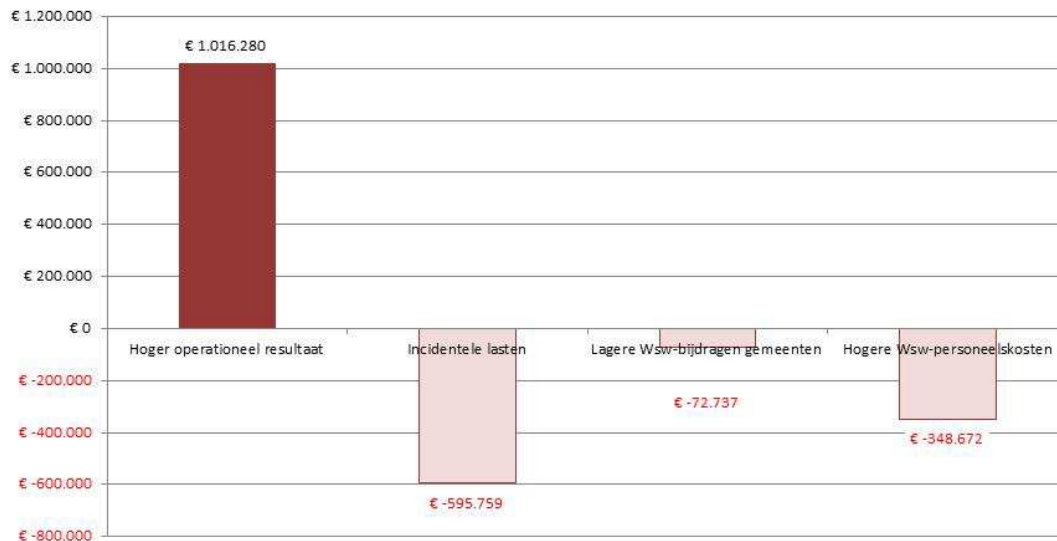
Naast positieve afwijkingen ten opzichte van de begroting, waren er ook twee tegenvallers. De eerste betrof de Wsw-bijdragen van gemeenten, die circa € 72.000 lager dan begroot

uitvielen en de tweede betrof de hogere personeelskosten voor de Wsw die de begroting met € 349.000 overschreden. Ook deze tegenvallers konden dankzij het hogere operationele resultaat geheel worden opgevangen.

Hoger dan begroot operationeel resultaat compenseert incidentele lasten en tegenvaller op subsidieresultaat

1.4 Gemeentelijke bijdrage

Bijdrage gemeenten Op grond van artikel 35 lid 4 van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningschap Zuid-Kennemerland, wordt aan de deelnemende gemeenten een bijdrage gevraagd in geval het jaar wordt afgesloten met een negatief exploitatiesaldo. Over 2015 is het exploitatiesaldo van Paswerk positief, zodat behoudens het eerder in de begroting opgenomen € 0,9 miljoen geen additionele gemeentelijke bijdragen uit het Participatiebudget nodig zijn.

De totale bijdrage van de gemeenten in 2015 was € 23,4 miljoen (zie bladzijde 33). Dit was een samengesteld bedrag van € 22,5 miljoen zijnde het Wsw-deel van de integratieuitkering sociaal domein (de reguliere Wsw-subsidie) en € 0,9 miljoen uit de overige middelen van de integratieuitkering sociaal domein.

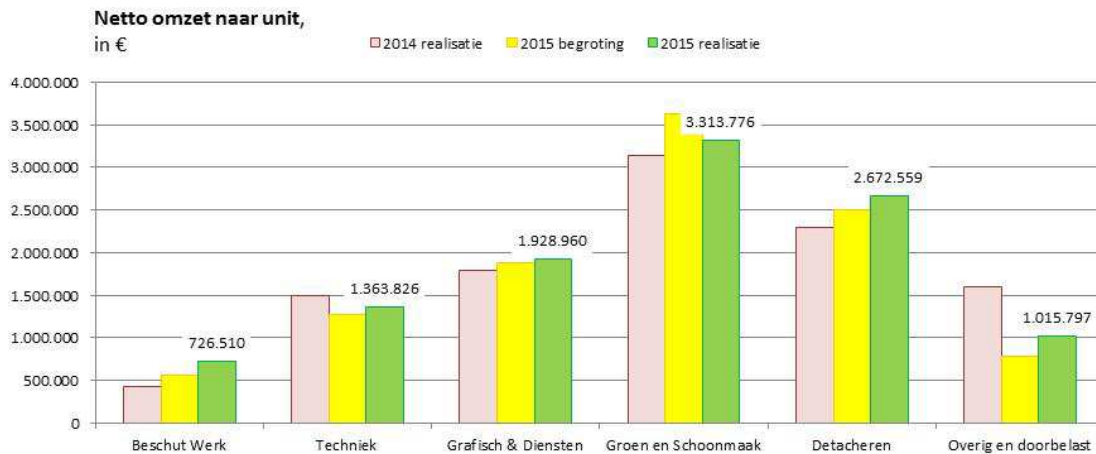
2 Goede prestaties over hele linie van bedrijf Paswerk

Het jaar 2015 is het eerste jaar waarin de niet op de doelgroep van de Wsw gerichte activiteiten zijn afgesplitst van Paswerk als uitvoeringsorganisatie voor de Wsw van de Gemeenschappelijke Regeling Werkvoorzieningsschap Zuid-Kennemerland.

De afsplitsing van deze niet op de Wsw gerichte activiteiten in een zelfstandige Werkpas Holding BV, heeft tot gevolg dat Paswerk geen omzet meer realiseert met re-integratiewerkzaamheden voor WWB-ers en andere niet tot de doelgroep van de Wsw behorende mensen. Paswerk realiseerde in 2014 met deze activiteiten een netto omzet van circa € 3,1 miljoen. Omdat het Paswerk van 2015 een ander Paswerk is dan vóór 2015, is het niet zinvol vergelijkingen te maken van Paswerk met voorgaande jaren. Een zinvolle vergelijking is wel mogelijk voor de afzonderlijke bedrijfsonderdelen waaruit Paswerk momenteel bestaat.

2.1 Stijging netto omzet voor vrijwel alle units

Hogere omzet dan in 2014 Alle units binnen Paswerk, op één na, hebben een hogere netto omzet gerealiseerd in 2015 in vergelijking met het jaar daarvoor. De stijging was het grootst bij Detacheren en Beschut Werk. Ook de unit Grafisch en Diensten en de unit Groen en Schoonmaak zagen hun netto omzet toenemen. Alleen bij de unit Techniek daalde de netto omzet:

Omzet boven begroting De omzet ligt niet alleen boven het niveau van 2014 met uitzondering van de unit Techniek, maar voor vrijwel alle units geldt bovendien dat de netto omzet is uitgekomen boven de voor 2015 begrote omzet. De uitzondering is in dit geval de unit Groen. De omzet van de unit Groen is gedrukt doordat Spaarnelanden N.V. de bij Paswerk uitbestede opdrachtenportefeuille fors neerwaarts heeft bijgesteld.

2.2 Strategisch Plan biedt koers en houvast voor verbetering bedrijfsvoering

Integraal verbeterplan Het in mei 2015 vastgestelde Strategisch Plan, ook 'Roadmap 2018', voor het nieuwe Paswerk dat zich exclusief richt op de uitvoering van activiteiten voor de Wsw-doelgroep, was de basis voor beleid en bedrijfsvoering van Paswerk in het afgelopen jaar. Het Strate-

gisch Plan bevat een integraal verbeterprogramma langs zes sporen, waarbij er drie sporen gericht zijn op optimalisering van het verdienvermogen:

1. Spoor 1: stimuleren van de beweging 'van binnen naar buiten'.
  2. Spoor 2: optimaliseren van werksoorten, aanpassen van de portfolio bedrijfsactiviteiten.
  3. Spoor 3: acquisitie van werk.
- en drie andere sporen op beheersing van de kosten.
4. Spoor 4: beheersing van de kosten van begeleiding en staf.
  5. Spoor 5: beheersing van de kosten van infrastructuur (onder andere huisvesting).
  6. Spoor 6: beheersing van de loonkosten van SW-medewerkers en in lijn brengen met productiviteit.

De eerste drie sporen richten zich op de optimalisering van het verdienvermogen. In 2015 is Paswerk er in geslaagd om het verdienvermogen, ondanks een krimpende Wsw-formatie, meer dan op peil te houden.

Beweging van 'binnen naar buiten'

Ten aanzien van spoor 1, het stimuleren van de beweging 'van binnen naar buiten', kan worden vermeld dat in 2015 nog circa 23,4 procent van de Wsw-medewerkers werkzaam was 'beschut binnen'. In 2014 was dit nog 26,1 procent, waarbij dit percentage toen ook al gunstig afstak ten opzichte van het landelijke branchegemiddelde en Paswerk bovendien duidelijk beter scoort dan de landelijk vaak aangehouden ambitie waarbij het aantal werkplekken beschut binnen maximaal 1/3 is van het totaal aantal Wsw-werkplekken.

Spoor 1: stimulering van beweging 'van binnen naar buiten'	
Ambities	Doelrealisatie
1. Aandeel medewerkers beschut binnen zo beperkt mogelijk houden.	<ul style="list-style-type: none"> • Het aantal werkplekken bij de werkunit Beschut Werk van Paswerk is in 2015 uitgekomen op circa 23,4 procent van het totaal aantal Wsw-werkplekken. De omvang van het aandeel beschut binnen is daarmee laag, ook in het perspectief van de SW-branche als geheel.
2. Waar mogelijk mensen 'naar buiten' stimuleren.	<ul style="list-style-type: none"> • Paswerk zet continue in op het naar buiten geleiden van SW-medewerkers waar dit mogelijk is. Tegelijkertijd heeft Paswerk er ook mee te maken dat door oplopende leeftijd en soms toenemende arbeidshandicaps medewerkers terugval- len van werkplekken 'buiten' naar beschut binnen. Het beleid is er op gericht om deze terugval zo beperkt mogelijk te hou- den en waar mogelijk uit te stellen.

Optimalisering werksoorten

De ambitie van Paswerk is om een voldoende breed aanbod aan werksoorten te blijven bieden, ondanks de krimp van de SW-formatie. In het verbeterplan is opgenomen dat voor activiteiten die te klein dreigen te worden en waarvoor schaalnadelen te pregnant worden, zal worden gezien of afbouw of overdracht aan derden wenselijk is. In 2015 heeft dit niet geleid tot concrete keuzes om bepaalde afdelingen of activiteiten af te bouwen of over te

dragen aan derden.

Spoor 2: optimalisering van werksoorten	
Ambities	Doelrealisatie
3. Voldoende breed aanbod aan werksoorten blijven bieden, ondanks krimp van SW-formatie.	<ul style="list-style-type: none"> • Paswerk bood in 2015 aan circa 925 Wsw-medewerkers een werkplek, waarbij het aanbod aan werkplekken uitgebreid is, variërend naar branche en naar de mate waarin zij 'beschut' zijn. De krimp van de SW-formatie is tot dusver nog dermate beperkt gebleven dat afbouw van activiteiten om deze reden niet aan de orde was. • Paswerk volgt de bijdrage van de verschillende activiteiten continue. In 2015 heeft dit nog niet geleid tot keuzes voor afbouw of overdracht, maar het is waarschijnlijk dat in de komende jaren deze keuzes wel noodzakelijk worden.
4. Van activiteiten die te klein dreigen te worden en waarvoor schaalnadelen pregnant worden, zal afbouw of overdracht aan derden worden bezien.	
5. Tegelijkertijd binnen de clusters van activiteiten (beschut binnen, facilitaire dienstverlening en detachering) bezien of een herstelling wenselijk is.	<ul style="list-style-type: none"> • Paswerk heeft vooral ingezet op verbeteren van de marge voor een aantal activiteiten. Dit betreft de activiteiten voor een deel van de opdrachtgevers van onder meer de werkkunit Beschut Werk. Daarnaast wordt een deel van de SW-medewerkers van Paswerk flexibel ingezet, waarbij zij mede op basis van aanwezig werkaanbod worden ingezet bij een bepaalde werkkunit of activiteit binnen een werkkunit. Deze flexibiliteit vergt aanpassingsvermogen van medewerkers en een goede begeleiding.

Versterking
acquisitie

Het binnenhalen van voldoende omzet is voor Paswerk essentieel. De ambitie van Paswerk is tweeledig. In de eerste plaats is er een kwantitatieve doelstelling, om te zorgen voor voldoende passend werkaanbod voor de medewerkers. Daarnaast zet Paswerk zich in om ook voldoende renderende opdrachten te verwerven

Spoor 3: versterking acquisitie	
Ambities	Doelrealisatie
6. In kwantitatief opzicht voldoende passend werkaanbod voor de medewerkers.	<ul style="list-style-type: none"> • Het werkaanbod dat Paswerk de SW-medewerkers biedt, is zowel kwantitatief als kwalitatief goed. Dit is mede het resultaat van voldoende aandacht voor de acquisitie van nieuwe opdrachtgevers en een goed systeem van accountmanagement voor de huidige opdrachtgevers. • Bij de doorgevoerde reorganisatie heeft Paswerk er voor gekozen om het accountmanagement voor de grotere opdrachtgevers te centraliseren. Dit biedt niet alleen efficiencyvoordelen, maar ook meer mogelijkheden voor 'cross selling'. Het voorkomt dat Paswerk bij een bedrijf waar, bijvoorbeeld, schoongemaakt wordt, alleen maar oog heeft voor eventuele extra werkzaamheden op het vlak van schoonmaken en

	voorbij gaat aan kansen voor de werknits Detacheren of bijvoorbeeld Grafisch en Diensten.
7. Daarnaast zet Paswerk zich in om ook voldoende renderende opdrachten te verwerven.	<ul style="list-style-type: none"> • Zoals aangegeven, is verbetering van de marge op geleverde producten en diensten een belangrijk aandachtspunt voor Paswerk. Dit is onder meer een thema voor de werknit Beschut Werk, maar ook bij de andere werknits is er op dit vlak resultaat te behalen. Soms is de inzet er niet op gericht om een voldoende marge te realiseren maar om deze te behouden. Ondanks dat de conjunctuur zich nu echt lijkt te herstellen, zetten zowel gemeentelijke als overige opdrachtgevers soms druk op de tarieven. Paswerk ziet het leveren van een goede kwaliteit en een dito service verder ook als een belangrijk instrument om ongewenste druk op de tarieven te voorkomen.

Personeelskosten

Paswerk zet niet alleen in op het verbeteren van het verdienvermogen, maar ook op het zoveel als mogelijk beperken van de kosten. De belangrijkste kostenpost voor Paswerk betreffen de personeelskosten. Zoals in hoofdstuk 1 is toegelicht, zijn de ambtelijke personeelskosten uitgekomen op een lager dan begroot niveau. Paswerk heeft in de afgelopen jaren al veel voortgang geboekt bij het waar mogelijk beperken van de ambtelijke formatie voor begeleiding en staf. De ambtelijke formatie bedroeg in 2015 nog 80,7 fte

Spoor 4: beheersing van kosten van begeleiding en staf	
Ambities	Doelrealisatie
8. Continueren van afgelopen jaren ingezette afslanking van de ambtelijke formatie in lijn met de krimpende SW-formatie.	<ul style="list-style-type: none"> • De ingezette reorganisatie is geëffectueerd en heeft een aanzienlijke daling van de ambtelijke formatie tot gevolg gehad.

Kosten van infrastructuur

Een andere voor Paswerk belangrijke kostenpost betreft de kosten van 'infrastructuur'. Toegepast op de kosten voor de huisvesting in brede zin, dus als optelsom van de kosten vanwege huur, onderhoud en energie, kan worden geconstateerd dat er sprake is van aanzienlijke besparingen. Op de huidige locatie probeert Paswerk maximale doelmatigheid te realiseren in het ruimtegebruik en in de kosten voor onderhoud en energie en het opschalen van verhuur van bedrijfsruimten aan derden. Deze beleidsinzet werpt vruchten af:

Spoor 5: beheersing van kosten van infrastructuur	
Ambities	Doelrealisatie
9. De ambitie is om met de infrastructuur de krimp van de SW-formatie zo goed	<ul style="list-style-type: none"> • Paswerk pakt deze ambitie slagvaardig op. Een belangrijke ontwikkeling aan de kostenzijde van de bedrijfsvoering, was in 2015 de afronding van de reeds in 2014 ingezette reorganisatie gericht op het platter maken van de organisatie. Het

mogelijk te volgen.	<p>uiteindelijke doel is om met een plattere organisatie efficiënter en ook slagvaardiger en flexibeler te zijn. Als gevolg van deze ambitie heeft Paswerk de oude drielagenstructuur aangepast naar een tweelagenstructuur. In de oude structuur waren onder de directie drie divisies met daarbinnen afdelingen gepositioneerd. In de nieuwe structuur zijn er vijf werksunits geformeerd met elk een eigen leiding, die rechtstreeks worden aangestuurd door de directie van Paswerk.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De reorganisatie heeft zich verder gericht op het inkrimpen van de ondersteunende afdelingen, zodat de bezetting meer in lijn is met de slinkende Wsw-populatie.
10. Waar mogelijk wordt geanticipeerd op een in de toekomst minder grote ruimtebehoefte.	<ul style="list-style-type: none"> • Voor de toekomst oriënteert Paswerk zich op een eventuele verhuizing naar een kleinere huisvesting.

Loonkosten
SW-ers

De zesde en laatste route waarlangs Paswerk tracht het financiële resultaat te verbeteren, betreft de loonkosten van de SW-medewerkers. De marges zijn op dit vlak beperkt. Daarbij speelt vooral mee dat Paswerk geen invloed heeft op de afspraken die landelijk, in het kader van de cao sociale werkvoorziening, worden gemaakt tussen werkgevers en werknemers. Paswerk is wel zeer behoedzaam bij het toekennen van promoties en bijkomende salarisverhogingen en de inschaling van nieuwe medewerkers. Dit laatste is zoals bekend met ingang van 1 januari 2015 niet meer aan de orde vanwege de sluiting van de toegang tot de SW.

Spoor 6: beheersing van loonkosten SW-ers	
Ambities	Doelrealisatie
11. Hoewel de loonkosten van de SW-medewerkers maar heel beperkt beïnvloedbaar zijn, wil Paswerk binnen deze krappe marges de loonkosten van de SW-medewerkers positief beïnvloeden.	<ul style="list-style-type: none"> • Paswerk is terughoudend met het toekennen van promoties en bijbehorende salarisverhogingen en heeft in de laatste jaren vóór 2015, toen de toegang tot de Wsw werd gesloten, voornamelijk medewerkers aangenomen in de onderste salarisschalen.

3 Bedrijfsvoering en Besluit Begroting & Verantwoording (BBV)

3.1 Weerstandsvermogen

Weerstands-
vermogen   Onder weerstandsvermogen wordt verstaan de mogelijkheid om (financiële) tegenvallers op te vangen. Bij het bepalen van het weerstandsvermogen spelen in essentie twee begrippen een belangrijke rol:

- De weerstandscapaciteit.
- De mogelijke risico's.

De weerstandscapaciteit wordt bepaald door de middelen en mogelijkheden waarover de organisatie beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Een van de mogelijkheden die Paswerk heeft om niet begrote kosten te dekken is het doorvoeren van bezuinigingen binnen de begroting zelf. Omdat echter een groot deel van de kosten bestaan uit niet of nauwelijks beïnvloedbare kosten is deze mogelijkheid beperkt. Een andere mogelijkheid is dat de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten, ieder voor hun aandeel, bijdragen in het negatieve exploitatiesaldo van enig jaar. Immers de GR gemeenten zijn hier aan gehouden conform artikel 35 van de gemeenschappelijke regeling.

Voor de beoordeling van het weerstandsvermogen is het van belang om de risico's te benoemen, die (in het geval zich een dergelijke, in de begroting onvoorzien positieve dan wel negatieve, gebeurtenis voordoet) van materiële invloed zijn op de begroting.

Belangrijke gebeurtenissen die in dit verband kunnen worden genoemd zijn:

- De forse bezuiniging op het Wsw-budget die als gevolg van de invoering van de Participatiewet met ingang van 2015 zijn doorgevoerd.
- Ook de bezuinigingen op de re-integratiebudgetten bij gemeenten zelf hebben een grote invloed op de begroting van Paswerk.
- Een andere belangrijke gebeurtenis is haperende (regionale) economische ontwikkeling. Paswerk ondervindt hiervan nog steeds de nadelige effecten, met name bij het uitplaatsen van deelnemers bij werkgevers als ook bij de ontwikkeling van de omzet en de druk op de verkoopprijzen.

Een indicator van het weerstandsvermogen is de solvabiliteit. De solvabiliteit is per ultimo 2015 verbeterd ten opzichte van het voorafgaande jaar, van 43,6 procent naar 44,2 procent. Dit heeft vooral te maken met een verbeterde balansverhouding en het het positieve exploitatieresultaat over 2015. Een goede solvabiliteit is, zeker voor de komende jaren, van essentieel belang om mogelijk extra lasten die voortvloeien uit de reorganisatie te kunnen opvangen. Daarnaast zullen de voorgenomen bezuinigingen op het participatiebudget door het Rijk de exploitatie onder druk zetten en de solvabiliteit kunnen aantasten.

De verwachtingen voor de toekomst zijn wisselend en tamelijk ongewis. De precieze effecten zijn dan ook moeilijk te voorspellen. Paswerk zal echter zover als mogelijk rekening houden met de gevolgen hiervan. Er wordt veel extra inspanning geleverd om de nodige omzet te realiseren en alle uitgaven worden kritisch beoordeeld op de noodzaak ervan. Voorts hebben zich in het verslagjaar geen risico's voorgedaan waarvan de financiële invloed van materieel belang was op de begroting.

Kengetallen Onderstaand zijn enkele kengetallen opgenomen die een indicatie geven van het weerstandsvermogen van Paswerk:

Weerstandsvermogen van Paswerk: kengetallen	2015	2014
	werkelijk	werkelijk
Netto schuldquote	€ 3.383.000	€ 4.511.000
Solvabiliteit	44,2%	43,6%
Structurele exploitatieruimte	nihil	€ 219.000
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.
Grondexploitaties	n.v.t.	n.v.t.

Ter toelichting:

- De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.
- De solvabiliteit geeft een indicatie van de mate waarin Paswerk in staat is om aan haar verplichtingen op de langere termijn te voldoen. Het bestuur van Paswerk heeft besloten dat de solvabiliteit niet onder de 30 procent mag komen. Een goede solvabiliteit is, zeker voor de komende jaren, van essentieel belang om mogelijk extra lasten die voortvloeien uit de reorganisatie te kunnen opvangen. Daarnaast zullen de voorgenomen bezuinigingen op het Participatiebudget door het Rijk de exploitatie onder druk zetten en de solvabiliteit mogelijk kunnen aantasten.
- De structurele exploitatieruimte geeft aan welke structurele ruimte Paswerk heeft om de eigen lasten te betalen.

Onderhoudskapitaalgoederen Het beleid van Paswerk is erop gericht dat er uitsluitend wordt geïnvesteerd in kapitaalgoederen die ten dienste staan van de bedrijfsvoering en bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen. Het merendeel van de kapitaalgoederen bestaat uit gronden, gebouwen, machines, apparaten, installaties en vervoermiddelen. Het beleid ten aanzien van aanschaf en onderhoud kan als volgt worden samengevat:

- **Aanschaf:** Kapitaalgoederen zoals machines, apparaten, installaties en vervoermiddelen worden vervangen indien de economische dan wel de technische levensduur is verstreken en de continuïteit van de bedrijfsvoering dit vereist. Nieuwe investeringen worden slechts gedaan als aan de daarvoor opgestelde criteria wordt voldaan. Kapitaalgoederen waarvan het niet langer is gerechtvaardigd dat zij worden aangehouden worden afgestoten.

- **Onderhoud:** Het beleid ten aanzien van het onderhoud van kapitaalgoederen is geënt op instandhouding en waarborging van de inzetbaarheid tegen de laagste 'total cost of ownership'. Om goed inzicht te krijgen van het noodzakelijke onderhoud van gebouwen wordt het meerjaren onderhoudsplan periodiek geactualiseerd. De kosten van incidenteel en planmatig onderhoud worden gedekt uit de lopende exploitatierekening.

3.2 Financiering en risicobeheer

- Treasurybeleid Paswerk Het treasurybeleid van Paswerk is vastgelegd in het treasurystatuut. Hiermee wordt voldaan aan de eisen die vanuit de Wet fido aan decentrale overheden worden gesteld. Paswerk onderkent het belang van een verantwoord en adequaat beheer van haar financiële middelen en wenst haar activiteiten op het gebied van treasury op een zo transparante en beheersbaar mogelijke wijze in te richten.
- **Risicobeheer:** In dit verslagjaar heeft Paswerk geen leningen of garanties bij derden uitgezet. Paswerk onderhield ten behoeve van de verrekening van de onderlinge vorderingen en schulden een rekening-courantverhouding met Werkpas Holding BV. Paswerk maakt geen gebruik van derivaten en er is geen sprake van exposures in vreemde valuta. De toetsing aan de kasgeldlimiet en de renterisiconorm zoals deze door de Wet fido worden voorgeschreven en in onderstaande tabellen zijn uitgewerkt leert dat deze niet worden overschreden.
Als gevolg van verslechterd betalingsgedrag van debiteuren is het aantal dagen dat vorderingen op debiteuren openstaan opgelopen. Het betalingsrisico op uitstaande vorderingen van debiteuren is daardoor toegenomen. Dit risico wordt gematigd doordat een substantieel deel van de vorderingen uitstaat bij overheids- (gerelateerde) instellingen welke per definitie een lager betalingsrisico kennen.
De liquiditeitspositie is verbeterd maar nog enigszins kwetsbaar. Door middel van een adequate liquiditeitsplanning en -bewaking wordt getracht deze liquiditeitsrisico's te beheersen.
  - **Financiering:** Paswerk beschikt over een rekening-courantkrediet van € 5 mln bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG).

De toetsing aan de kasgeldlimiet moet plaatsvinden per eerste datum van ieder kwartaal.

<u>Toetsing aan de kasgeldlimiet:</u>	<u>1e kw</u>	<u>2e kw</u>	<u>3e kw</u>	<u>4e kw</u>
<u>Toegestane kasgeldlimiet:</u>				
Omvang van de begroting per 1 januari (grondslag)	34.130.249	34.130.249	34.130.249	34.130.249
In procenten van de grondslag	8,2%	8,2%	8,2%	8,2%
Kasgeldlimiet	<u>2.798.680</u>	<u>2.798.680</u>	<u>2.798.680</u>	<u>2.798.680</u>
<u>Netto vlottende schuld:</u>				
Vlottende korte schuld:				
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	-	-	-	-
Schuld in rekening-courant	2.193.348	3.934.978	3.391.089	2.112.817
Totaal vlottende schuld	<u>2.193.348</u>	<u>3.934.978</u>	<u>3.391.089</u>	<u>2.112.817</u>
Vlottende middelen:				
Contante gelden in kas	5.213	12.786	10.271	7.469
Tegoeden in rekening-courant	113.744	80.868	48.670	17.972
Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	33.653	33.653	33.653	14.595
Totaal vlottende middelen	<u>152.610</u>	<u>127.306</u>	<u>92.594</u>	<u>40.036</u>
Netto vlottende schuld	<u>2.040.738</u>	<u>3.807.672</u>	<u>3.298.495</u>	<u>2.072.781</u>
<u>Toets kasgeldlimiet:</u>				
Toegestane kasgeldlimiet	2.798.680	2.798.680	2.798.680	2.798.680
Netto vlottende schuld	2.040.738	3.807.672	3.298.495	2.072.781
Ruimte	<u>757.942</u>	<u>-1.008.991</u>	<u>-499.815</u>	<u>725.900</u>

Toetsing aan de renterisiconorm:

	<u>2015</u>	<u>2014</u>	<u>2013</u>	<u>2012</u>
<u>Renterisico op langlopende schulden:</u>				
Renteherziening op langlopende schulden o/g	-	-	-	-
Renteherziening op langlopende schulden u/g	-	-	-	-
Netto renteherziening op langlopende schulden	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Nieuw aangetrokken langlopende schulden o/g	-	-	-	212
Nieuw verstrekte langlopende leningen u/g	-	-	26.843	-
Netto nieuw aangetrokken langlopende schulden	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>26.843</u>	<u>212</u>
Betaalde aflossingen	193.299	2.081.236	577.733	575.000
Herfinanciering	-	-	26.843	212
Renterisico op de langlopende schulden	<u><u>-</u></u>	<u><u>-</u></u>	<u><u>26.843</u></u>	<u><u>212</u></u>
<u>Renterisiconorm:</u>				
Stand van de vaste schuld op 1 januari	598.531	2.679.767	3.257.500	3.832.500
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	<u><u>119.706</u></u>	<u><u>881.500</u></u>	<u><u>996.500</u></u>	<u><u>1.138.727</u></u>
<u>Toetsing renterisiconorm:</u>				
Renterisiconorm (minimum)	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Renterisico op de langlopende schulden	-	-	26.843	212
Ruimte	<u><u>2.500.000</u></u>	<u><u>2.500.000</u></u>	<u><u>2.473.157</u></u>	<u><u>2.499.788</u></u>

4 Kerngegevens Paswerk: formatie en financiën

4.1 Kerngegevens: formatie en financiën

(bedragen in Euro)	2015 Werkelijk	2015 Begroting	2014 Werkelijk
Wsw:			
Wsw werknemers (personen)	926	925	954
Wsw werknemers (fte)	823,8	826,0	850,4
Wsw werknemers begeleid werken (fte)	8,4	10,0	9,8
Taakstelling Wsw (SEs)		877,2	885,5
Gemiddeld gerealiseerd Wsw (SEs)	857,9		875,2
Ambtelijke werknemers:			
Ambtelijke werknemers (fte)	78,8	80,7	101,2
Financiële ratio's (per fte Wsw):			
Netto omzet	13.243	12.721	16.103
Subsidie Wsw	-	-	26.517
Personeelskosten Wsw	29.280	28.731	28.530
Subsidieresultaat Wsw	-	-	2.013-
Resultaat:			
Netto omzet	11.021.427	10.634.781	13.852.876
Exploitatieresultaat	6.706	-	218.738
Gemeentelijke bijdrage	23.372.731	23.445.468	22.899.871
Cash flow	944.614		1.177.857
Vermogen:			
Balanstotaal	14.069.984		14.236.606
Eigen vermogen	6.219.891		6.213.185
Langlopende schulden	1.933.250		2.126.549
Activa:			
Materiële vaste activa	10.145.726		11.123.442
Investerings	290.308	566.700	323.204
Afschrijvingen	937.908	916.132	959.119
Overige financiële ratio's:			
Solvabiliteit	44,2%		43,6%
Current ratio	0,97		0,72

Zie paragraaf 3.1 voor toelichting op de ontwikkeling van de solvabiliteit.

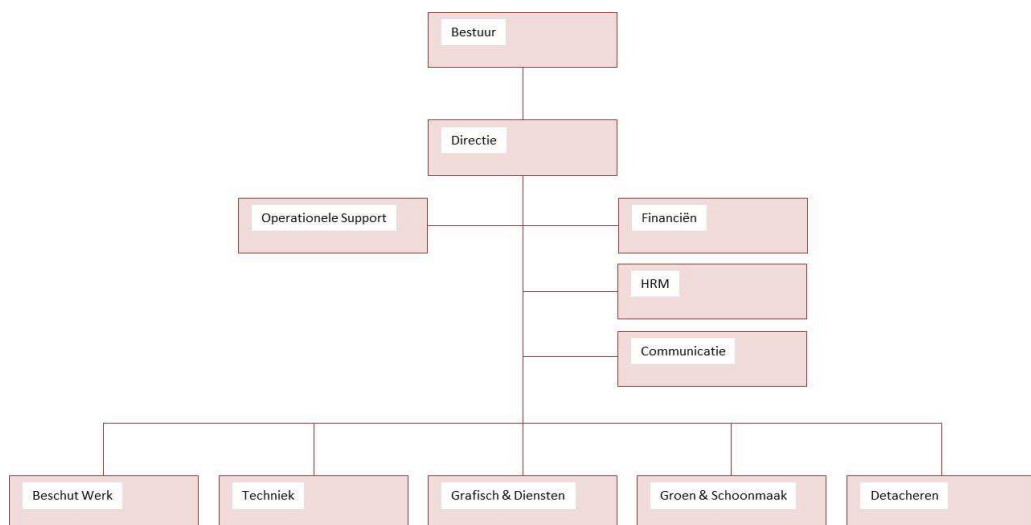
4.2 Juridische structuur en organogram

Verbonden partijen Een verbonden partij is een privaot- dan wel een publiekrechtelijke organisatie waarin een bestuurlijk én een financieel belang wordt gehouden. Een bestuurlijk belang is aanwezig indien er zeggenschap bestaat uit hoofde van stemrecht dan wel vertegenwoordiging in het bestuur van de organisatie. Een financieel belang is aanwezig wanneer een ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is bij faillissement, dan wel als financiële aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Werkvoorzieningsschap Zuid Kennemerland (Paswerk) is juridisch georganiseerd als gemeenschappelijke regeling en als verbonden partij gelieerd met de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. Dit zijn de gemeente Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Heemstede en Zandvoort.

Organogram De organisatiestructuur van Paswerk is in 2015 ingrijpend gewijzigd. Dit proces heeft zich langs twee wegen voltrokken. Enerzijds door middel van een herstructurering waarbij alle niet aan de uitvoering van de Wsw gerelateerde taken waaronder re-integratie, dagbesteding en jeugdzorg ondergebracht zijn in Werkpas holding BV en anderzijds is een reorganisatie uitgevoerd waarbij de nieuwe organisatie is ingericht als unitstructuur. De units zijn georganiseerd op basis van markt oriëntatie en dragen afzonderlijke resultaatverantwoordelijkheid. De units worden ondersteund door een centrale afdeling 'operational services' en niet langer door decentrale bedrijfsbureaus. Hiermee is de voormalig divisiestructuur verlaten en gekozen voor een platter organisatiemodel. Het organisatiemodel van Paswerk kan worden gevisualiseerd met het navolgende organogram:

Het organisatiemodel van Paswerk kan worden gevisualiseerd met het navolgende organogram:

5 Samenstelling bestuur

5.1 Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur

Gemeente Haarlem	Mevrouw J. Langenacker, <u>voorzitter</u>
Gemeente Bloemendaal	De heer J. Botter, <u>secretaris</u> (tot 28 september 2015) De heer A.T. van Rijnberk (vanaf 16 december 2015)
Gemeente Heemstede	Mevrouw C.D.M. Kuiper-Kuijpers
Gemeente Haarlemmerliede en Spaarnwoude	De heer W.E. Westerman
Gemeente Zandvoort	De heer G. Kuipers

5.2 Directie

Directie	De heer C. Boon, <u>algemeen directeur</u>
----------	--

6 Jaarrekening 2015

6.1 Balans per 31 december 2015

(bedragen in Euro)

	31 december 2015	31 december 2014
ACTIVA		
<u>Vaste activa</u>		
Materiële vaste activa		
Investerings met een economisch nut	10.145.726	11.123.442
Financiële vaste activa		
Kapitaalverstrekkingen aan overige verbonden partijen	1	1
Totaal vaste activa	10.145.727	11.123.443
<u>Uitlopende activa</u>		
Voorraden		
Overige grond- en hulpstoffen	94.425	91.913
Gereed product en handelsgoederen	61.071	58.589
	155.496	150.502
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		
Vorderingen op openbare lichamen	919.467	1.020.172
Overige vorderingen	2.638.136	1.584.127
Overige uitzettingen	14.595	33.653
	3.572.198	2.637.951
Liquide middelen		
Kassaldi	7.036	5.213
Banksaldi	72.544	113.744
	79.580	118.957
Overlopende activa		
Overige nog te ontvangen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	116.982	205.754
Totaal uitlopende activa	3.924.257	3.113.163
TOTAAL ACTIVA	14.069.984	14.236.606

(bedragen in Euro)

31 december 2015

31 december 2014

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen

Algemene reserve	6.213.185	5.994.447
Resultaat na bestemming	6.706	218.738
Totaal eigen vermogen	6.219.891	6.213.185

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

697.983	550.229
----------------	----------------

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen	1.925.000	2.118.899
Ontvangen waarborgsommen	8.250	7.650
Totaal vaste schulden	1.933.250	2.126.549

Plottende passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Banksaldi	2.329.221	2.193.348
Overige schulden	1.702.426	2.144.547
Totaal vlottende passiva	4.031.647	4.337.894

Overlopende passiva

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen	1.096.063	954.802
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen	91.150	53.947
Totaal overlopende passiva	1.187.213	1.008.749
TOTAAL PASSIVA	14.069.984	14.236.606

6.2 Programmarekening over 2015

	2015 Werkelijk	2015 Begroting
(bedragen in Euro)		
Netto omzet	11.021.427	10.634.781
Overige opbrengsten		
Diverse bijdragen en baten	204.202	50.000
Totaal overige opbrengsten	204.202	50.000
Totaal opbrengsten	11.225.629	10.684.781
Bijdragen Wsw gemeenten	23.372.731	23.445.468
Personeelskosten Wsw		
Bruto lonen	18.125.393	18.326.436
Sociale lasten en pensioenpremies	4.956.832	4.825.113
Uitkeringen	-42.331	-35.000
Vervoerskosten	624.975	469.200
Overige kosten	323.561	354.960
Werkgeverssubsidies begeleid werken	379.643	78.692
Totaal personeelskosten Wsw	24.368.073	24.019.401
Subsidie (voormalig) WIW	-	-
Subsidieresultaat (voormalig) WIW	-	-
Subsidie Talentbanen	-	-
Kosten Talentbanen	-	-
Subsidieresultaat Talentbanen	-	-
Personeelskosten ambtelijke medewerkers		
Bruto lonen	1.638.781	1.612.476
Sociale lasten en pensioenpremies	413.818	436.202
Uitkeringen	-9.857	2.080
Vervoerskosten	63.973	59.973
Doorbelaste loonkosten derden	3.914.367	3.850.671
Reorganisatiekosten personeel, naar incidentele lasten	-310.846	-
Overige kosten	236.367	254.930
Totaal personeelskosten ambtelijke medewerkers	5.946.603	6.216.332
Overige kosten		
Afschrijvingskosten materiële vaste activa	937.908	916.132
Rente	95.601	128.184
Huur	437.244	480.000
Onderhoudskosten	816.600	894.500
Kosten energie	489.960	551.000
Belastingen en verzekeringen	249.606	245.500
Algemene kosten	585.588	664.200
Diverse kosten	76.306	15.000
Totaal overige kosten	3.688.813	3.894.516
Bedrijfsresultaat	594.870	-
Incidentele baten (+) en lasten (-)	-595.759	-
Exploitatieresultaat	-889	-
Resultaat deelnemingen	7.595	-
Resultaat voor bestemming	6.706	-
Mutaties Reserves	-	-
Resultaat na bestemming	6.706	-

6.3 Kasstroomoverzicht over 2015

(bedragen in Euro)

	2015	2014
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>		
Resultaat	6.706	218.738
Afschrijvingen (netto)	937.908	959.119
Cash flow	944.614	1.177.857
Mutatie voorraden	-4.995	47.568
Mutatie vorderingen	-845.475	8.044
Mutatie leverancierskrediet	145.415	108.651
Mutatie bankkrediet	135.873	-
Mutatie overige kortlopende schulden	-409.071	1.950.903
Mutatie werkkapitaal	-978.253	2.115.166
Mutatie voorzieningen	147.754	483.953
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	114.115	3.776.976
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>		
Investerings in materiële vaste activa	-76.751	-568.323
Desinvesteringen in materiële vaste activa	116.558	-
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	39.808	-568.323
<u>Kasstroom uit financieringsactiviteiten</u>		
Aflossing kasgeldlening	-	-2.500.000
Aflossingen langlopende schulden	-193.299	-2.081.236
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-193.299	-4.581.236
Toename (+) afname (-) geldmiddelen	-39.377	-1.372.583

6.4 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Voor zover het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (na besluit wijziging van 10 juli 2007) niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het eind van het begrotingsjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Vaste activa: materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden.

Op grond wordt niet afgeschreven. Voor het overige vindt afschrijving plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven volgens de lineaire methode en vanaf het moment van ingebruikname van het actief.

De onderstaande afschrijvingstermijnen worden toegepast:

- Grond, geen afschrijving.
- Voorzieningen terreinen, 5 tot 20 jaar.
- Bedrijfsgebouwen, 3 tot 40 jaar.
- Vervoermiddelen, 2 tot 12 jaar.
- Machines, apparaten en installaties, 2 tot 30 jaar.
- Overige materiële vaste activa, 2 tot 20 jaar.

Vaste activa: financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Bij de waardering van de financiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden.

Viottende activa: voorraden

De grond- en hulpstoffen worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen, gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen standaard verrekenprijzen en feitelijke inkoopprijs worden als bedrijfsresultaat verantwoord. Incourante voorraden zijn afgewaardeerd tot marktwaarde.

Het gereed product wordt gewaardeerd tegen de fabricagekostprijs. De fabricagekostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van de grond- en hulpstoffen, de loon- en machinekosten en overige kosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegekend. Incourante voorraden zijn afgewaardeerd tot marktwaarde.

Viottende activa: uitzettingen en overlopende activa

De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor de verwachte oninbaarheid van uitzettingen (met name vorderingen) is een voorziening getroffen. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Viottende activa: liquide middelen

De liquide middelen worden tegen de nominale waarde opgenomen en omvatten bank-, giro- en kassaldi, evenals gelden onderweg.

Passiva: eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en het nog te bestemmen resultaat. Het kapitaal is opgenomen tegen de nominale waarde. De algemene reserve dient als buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen. Een negatief resultaat in enig jaar wordt conform artikel 35 lid 4 verdeeld over en bijgedragen door de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten.

Passiva: voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Passiva: vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met de reeds gedane aflossingen.

Netto viottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva

Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Programmarekening

Algemeen

De programmarekening van Paswerk is meer gedetailleerd dan het BBV voorschrijft. Paswerk heeft hier bewust voor gekozen. De programmarekening komt tegemoet aan de sturingsmechanismen van het bestuur en de verantwoordingsbehoeften van de gemeentes.

Netto omzet

De netto omzet is de opbrengst van aan derden geleverde goederen en diensten, exclusief de over de omzet geheven omzetbelasting, verminderd met de kosten van de omzet en kortingen.

Bijdrage gemeenten

De bijdrage gemeenten betreft de in de begroting vastgestelde en door de gemeenten uit het Participatiebudget verstrekte financiële middelen ten behoeve van de uitvoering van de Wsw.

Subsidie Wsw

Dit betreft de subsidie van de gemeenten zoals bedoeld in de artikelen 7 tot en met 10 van de Wet Sociale Werkvoorziening.

Subsidieresultaat Wsw

Het subsidieresultaat Wsw is de subsidie Wsw verminderd met de personeelskosten van de Wsw werknemers.

Afschrijvingen

Dit betreft de afschrijvingskosten van de vaste activa. De afschrijvingstermijn bedraagt maximaal de economische levensduur.

Personeelskosten Wsw, WIW en ambtelijke werknemers: lonen en salarissen

Hieronder worden de loon- en salariskosten van de werknemers verantwoord. Onder loon- en salariskosten wordt verstaan het bruto bedrag van de aan het boekjaar toe te rekenen lonen en salarissen, vermeerderd met de uitbetaalde vakantierechten.

Personeelskosten Wsw, WIW en ambtelijke werknemers: sociale lasten

De sociale lasten betreffen de ter zake van de werknemersverzekeringen verschuldigde werkgeverslasten, alsmede het werkgeverstaandeel in de pensioenvoorziening. Dit betreft tevens de aan het boekjaar toe te rekenen ziekengelden.

Overige kosten

De overige kosten worden berekend op basis van historische kosten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

6.5 Toelichting op balans

Activa:

Materiële vaste activa:

	<u>Gronden en terreinen</u>	<u>Bedrijfs- gebouwen</u>	<u>Vervoer- middelen</u>	<u>Machines, apparaten & installaties</u>	<u>Overige materiële vaste activa</u>	<u>Totaal 2015</u>
Boekwaarde per 1 januari	1.299.932	7.906.511	765.168	794.245	57.181	10.823.037
Bij: investeringen	69.975	-	106.580	64.254	49.500	290.308
	<u>1.369.907</u>	<u>7.906.511</u>	<u>871.748</u>	<u>858.499</u>	<u>106.681</u>	<u>11.113.345</u>
Af: desinvesteringen	-	55.967	58.899	1.693	-	116.558
Af: afschrijvingen	19.790	503.991	189.916	191.717	32.494	937.908
	<u>1.350.117</u>	<u>7.346.552</u>	<u>622.934</u>	<u>665.089</u>	<u>74.187</u>	<u>10.058.879</u>
Verkrijgingsprijs	1.658.611	15.401.264	2.210.836	5.000.348	1.266.545	25.537.604
Cumulatieve afschrijvingen	308.494	8.054.712	1.587.903	4.335.259	1.192.358	15.478.725
	<u>1.350.117</u>	<u>7.346.552</u>	<u>622.934</u>	<u>665.089</u>	<u>74.187</u>	<u>10.058.879</u>
				<u>31-dec-2015</u>		<u>31-dec-2014</u>
Nog niet geactiveerde materiële vaste activa				<u>86.847</u>		<u>300.405</u>

De materiële vaste activa bestaan uitsluitend uit activa met een economisch nut. Op de aanschafwaarde van de grond wordt niet afgeschreven, op de daarop aangebrachte voorzieningen wel.

Financiële vaste activa

	<u>31-dec-2015</u>	<u>31-dec-2014</u>
Certificaten van aandelen Personeel WZK B.V.	1	1
Totaal financiële vaste activa	<u>1</u>	<u>1</u>

Voorraden:

	<u>31-dec-2015</u>	<u>31-dec-2014</u>
Grond- en hulpstoffen	94.425	91.913
Gereed product en handelsgoederen	61.071	58.589
Totaal voorraden	<u>155.496</u>	<u>150.502</u>

De voorraadpositie ligt per ultimo 2015 nagenoeg op hetzelfde niveau als dat van eind 2014. Dit ligt ook in lijn met de omvang van de bedrijfsactiviteiten. In dit boekjaar voor een bedrag van € 73.334 (2014: € 79.316) op de voorraad afgewaardeerd wegens incurantheid.

	<u>31-dec-2015</u>	<u>31-dec-2014</u>
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:		
Vorderingen op openbare lichamen:		
Handelsdebiteuren	729.063	849.897
Subsidie Wsw	-	84.642
Overige vorderingen	231.874	88.092
Totaal vorderingen op openbare lichamen	<u>960.937</u>	<u>1.022.632</u>
Af: voorziening dubieuze vorderingen op openbare lichamen	41.471	2.459
Totaal vorderingen op openbare lichamen	<u>919.467</u>	<u>1.020.172</u>
	<u>31-dec-2015</u>	<u>31-dec-2014</u>
Overige vorderingen:		
Debiteuren tot één maand oud	1.284.685	1.277.955
Debiteuren ouder dan één en minder dan twee maanden oud	192.888	139.784
Debiteuren ouder dan twee en minder dan drie maanden oud	166.441	36.175
Debiteuren ouder dan drie maanden	68.128	70.533
Totaal debiteuren	<u>1.712.141</u>	<u>1.524.446</u>
Af: voorziening dubieuze debiteuren	38.804	17.392
Totaal debiteuren +/- voorziening dubieuze overige vorderingen	<u>1.673.337</u>	<u>1.507.054</u>
RC-verhouding met niet financiële instellingen:		
RC-Werkpas Holding B.V.	909.270	-
Voorschotten en leningen aan personeel	50.308	69.318
Diversen	5.221	7.754
Totaal overige vorderingen	<u>2.638.136</u>	<u>1.584.127</u>
Overige uitzettingen:		
Waarborgsommen	14.595	33.653
Totaal overige uitzettingen	<u>14.595</u>	<u>33.653</u>
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	<u>3.572.198</u>	<u>2.637.951</u>
<p>Het totaalbedrag van de vorderingen op debiteuren bedroeg per ultimo 18,7 % (2014: 14,2 %) van de bruto omzet. Hiermee staat een vorderingen gemiddeld 68 dagen (2014: 52) uit. Van dit totaalbedrag stond per 9 februari 2016 van het saldo per 31 december 2015 nog een bedrag van € 993.425 open. Over het saldo in rekening-courant werd in 2015 0,5925% (2014: 0,9405%) rente berekend.</p>		
Liquide middelen:	<u>31-dec-2015</u>	<u>31-dec-2014</u>
Kasgeld en geldswaarden	7.036	5.213
Rekening-courant ING Bank N.V.	66.281	112.961
G-rekening ING Bank N.V.	6.263	619
Rekening-courant Schatkist	-	164
Totaal liquide middelen	<u>79.580</u>	<u>118.957</u>

Ten aanzien van de liquide middelen gelden, met uitzondering van de G-rekening, geen opnamebeperkingen en er worden geen valutarisico's gelopen.

Overlopende activa:	31-dec-2015	31-dec-2014
<u>Nog te ontvangen bedragen</u>		
Voorschotten aan personeel	2.873	3.881
Nog te ontvangen zorgverzekeringspremie (Zilveren Kruis)	1.008	2.036
Nog te ontvangen premie pensioenfonds WIW werknemers	2.109	2.109
	<u>5.990</u>	<u>8.027</u>
Vooruitbetaalde bedragen ten laste van volgende begrotingsjaren	110.992	197.727
Totaal overlopende activa	<u>116.982</u>	<u>205.754</u>

Passiva:

Eigen vermogen:

	31-dec-2015	31-dec-2014
<u>Algemene reserve:</u>		
Stand per 1 januari	5.994.447	5.928.673
Toevoeging: resultaat vorig boekjaar	218.738	65.774
Stand per 31 december	<u>6.213.185</u>	<u>5.994.447</u>
<u>Nog te bestemmen resultaat:</u>		
Resultaat boekjaar	6.706	218.738
Totaal eigen vermogen:	<u>6.219.891</u>	<u>6.213.185</u>

Voorzieningen:

	31-dec-2015	31-dec-2014
<u>Voorziening personeel</u>		
Saldo per 1 januari	550.229	66.276
Toevoeging:	395.896	550.229
Aanwendungen:	-166.640	-66.276
Vrijval:	-81.503	
Saldo per 31 december	<u>697.983</u>	<u>550.229</u>
Totaal voorzieningen	<u>697.983</u>	<u>550.229</u>

Per ultimo 2015 is een voorziening gevormd voor reorganisatiekosten van fase 2 en 3 van de reorganisatie. De voorziening voor fase 1 van de reorganisatie was reeds in 2014 gevormd. De hoogte van het bedrag van de voorziening is berekend op basis van de uitgangspunten welke zijn vastgelegd in het reorganisatieplan en betreffen hoofdzakelijk de afmoeiingskosten van personeel. De reorganisatie bestaat in totaal uit 3 fasen. Fase 1 omvat het management, fase 2 de bedrijfsbureaus van de divisies en fase 3 de ondersteunende stafdiensten.

Vaste schulden (met een rentetypische looptijd van een jaar of langer):

Onderhandse leningen van binnenlandse banken:

	<u>Stand per 1-jan-2015</u>	<u>Opgenomen leningen</u>	<u>Aflossingen</u>	<u>Stand per 31-dec-2015</u>	<u>Rente 2015</u>	<u>Rente %</u>
N.V. BNG: 20 jaar	2.100.000	-	175.000	1.925.000	86.184	4,32
Citroën Lease B.V.	18.899	-	18.899	-	618	3,90
Totaal	<u>2.118.899</u>	<u>-</u>	<u>193.899</u>	<u>1.925.000</u>	<u>86.802</u>	

In 2016 wordt voor een totaalbedrag van € 175.000 afgelost.

	<u>31-dec-2015</u>	<u>31-dec-2014</u>
Ontvangen waarborgsommen:		
Verhuur onroerend goed	8.250	7.650
Totaal ontvangen waarborgsommen	<u>8.250</u>	<u>7.650</u>
Totaal vaste schulden	<u>1.933.250</u>	<u>2.126.549</u>
	<u>31-dec-2015</u>	<u>31-dec-2014</u>
Flottende passiva:		
Netto flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:		
<u>Banksaldi</u>		
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	2.329.221	2.193.348
<u>RC-verhouding met niet financiële instellingen:</u>		
RC-Werkpas Holding B.V.	-	205.544
RC Personeel WZK B.V.	669.547	829.134
<u>Overige schulden:</u>		
Crediteuren	899.009	753.594
Terug te betalen bijdrage Wsw subsidie gemeenten	83.538	315.117
Overige schulden	<u>50.333</u>	<u>41.157</u>
	1.032.880	1.109.869
Totaal netto flottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar:	<u>4.031.647</u>	<u>4.337.894</u>
Over het saldo in rekening-courant werd in 2015 0,5925% (2014: 0,9405%) rente berekend.		
Overlopende passiva:		
<u>Nog te betalen bedragen</u>		
Salarissen	27.537	6.397
Loonheffing	661.268	742.612
Pensioenpremies	<u>72.847</u>	<u>81.974</u>
	761.652	830.983
Transitorische rente	49.896	54.432
Omzetbelasting	284.515	69.387
<u>Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen</u>		
Vooruitontvangen bedragen	91.150	53.947
Totaal overlopende passiva	<u>1.187.213</u>	<u>1.008.749</u>
Totaal flottende passiva	<u>5.218.860</u>	<u>5.346.643</u>

Niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen:

Huur gebouwen:

Voor de bedrijfsruimte aan de Pestalozzistraat te Haarlem is een huurcontract voor onbepaalde tijd afgesloten. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 23.933 (2014 € 23.885)

Voor de bedrijfsruimte aan de Bernhardlaan te Haarlem is een huurcontract afgesloten tot minimaal 31 december 2011. In verband met toekomstige bouwactiviteiten op deze plek is sloop van dit pand aanstaande. Paswerk betaald geen huur maar heeft om het pand bedrijfsmatig in gebruik te kunnen nemen het noodzakelijk en incidenteel onderhoud voor dit pand uitgevoerd.

Voor de bedrijfsruimte aan de Industriestraat te IJmuiden is een huurcontract tot 31 december 2017 afgesloten. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 105.947 (2014 € 105.947).

Voor de bedrijfsruimte aan het Da Vinci plein te Haarlem is een huurcontract tot 30 september 2016 afgesloten, met een optie voor jaarlijkse verlenging. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 8.000 (2014 € 21.239).

Op diverse plaatsen zijn voor de groenvoorzieningen kleine bedrijfsruimten voor onbepaalde tijd gehuurd. De jaarlijkse huurpenningen bedragen € 6.093 (2014 € 6.332).

Verplichtingen aan het personeel:

De waarde van de niet opgenomen vakantiedagen ad € 740.982 (2014 € 784.043) en de vakantiegeldreservering ad € 803.023 (2014 € 977.466) zijn niet in de balans opgenomen.

Leasecontracten:

Voor diverse kopieermachines zijn leasecontracten afgesloten. Het totaalbedrag aan nog te betalen termijnen bedraagt per ultimo 2015 € 84.612 (2014 € 191.415). De leasecontracten lopen af in 2017 en 2018.

Voor een aantal in de jaren 2008 tot en met 2012 aangeschafte bedrijfswagens (Peugeot's) zijn leasecontracten afgesloten. De looptijd van deze contracten bedraagt 8 jaar na de aanschafdatum van de betreffende auto. De overeengekomen leaseprijs is uitgedrukt in een kilometerprijs per auto.

6.6 Toelichting op programmarekening

Programma WSW

Netto omzet:

(bedragen in Euro)

	<u>Omzet 2015</u>	<u>Kostprijs verkopen 2015</u>	<u>Netto omzet 2015</u>	<u>Begroting 2015</u>
Bedrijfsonderdeel:				
Unit Beschut Werk	877.278	150.768	726.510	568.000
Unit Techniek	1.612.127	248.300	1.363.826	1.280.050
Unit Grafisch en Diensten	2.584.668	655.708	1.928.960	1.878.794
Unit Groen en Schoonmaak	4.097.317	783.541	3.313.776	3.630.070
Unit Detacheren	2.720.731	48.173	2.672.559	2.500.000
Divisie Re-integratie	-	-	-	-
Overige omzet	186.608	70.412	116.197	91.736
Ondersteunende diensten (doorbelast)	942.109	42.509	899.600	686.131
Totaal	<u>13.020.838</u>	<u>1.999.411</u>	<u>11.021.427</u>	<u>10.634.781</u>

De gerealiseerde netto omzet komt voor 2015 € 386.000 hoger uit dan begrote netto omzet. De meeste bedrijfsonderdelen en dan met name de unit Detacheren realiseerde een hogere omzet dan begroot. De markt voor detachering en flexibel personeel is aanzienlijk aangetrokken en intensieve begeleiding van medewerkers hebben geresulteerd in een betere interne doorstroom naar de hoogwaardigere werksoorten zoals Detacheren. Daartegenover staat dat de unit Groen en Schoonmaak in de onderhandelingen met Spaarnelanden NV opdrachten heeft verloren waardoor de gerealiseerde omzet onder de begroting eindigde. Intensivering van de acquisitie van groenopdrachten heeft in 2015 reeds voor en deel maar zal ook in de komende periode nodig zijn om de gemiste omzette compenseren.

De omzet 'ondersteunende diensten' betreft de aan Werkpas Holding BV doorbelaste kosten voor management, ondersteuning (HRM, financiën, salarisverwerking en ICT) en huisvesting.

	<u>2015 Werkelijk</u>	<u>2015 Begroting</u>
Diverse bijdragen en baten:		
Diverse bijdragen en baten:		
Doorberekende vracht- en orderkosten	62.683	50.000
Rijkssubsidie regeling co-financiering sectorplannen SW-bedrijven	140.907	-
Ontvangen giften	-	-
Overige bijdragen	612	-
Totaal diverse bijdragen en baten	<u>204.202</u>	<u>50.000</u>

Onder de diverse bijdragen en lasten is een bedrag verantwoord van € 140.900 voor Rijkssubsidie in het kader van de regeling co-financiering sectorplannen SW-bedrijven. Deze regeling voorziet in extra financiële middelen om de transitie van bedrijven in de SW-sector mogelijk te maken. Paswerk heeft hiertoe een aantal projecten geformuleerd die in de jaren 2015 en 2016 worden gerealiseerd. Het totaal bedrag van de subsidie is € 281.800.

<u>Wsw:</u>	<u>2015</u> Werkelijk	<u>2015</u> Begroting
Bijdrage Wsw gemeenten:		
Bestuursondersteuning	90.967	80.000
Bijdragen Wsw gemeenten	23.281.763	23.365.468
Totaal bijdrage deelnemende gemeenten	<u>23.372.731</u>	<u>23.445.468</u>
Loonkosten:		
Bruto lonen	18.125.393	18.326.436
Sociale lasten	3.141.669	3.027.162
Pensioenpremies	1.815.163	1.797.951
Totaal loonkosten	<u>23.082.225</u>	<u>23.151.549</u>
Personele bezetting:		
Aantal Wsw-werknemers (dienstverbanden)	925,8	925,1
Aantal Wsw-werknemers (fte)	823,8	826,0
<p>De loonkosten Wsw als de gerealiseerde aantallen liggen in lijn met de opgestelde begroting. Hoewel de lonen voor het Wsw-personeel zelf niet zijn geïndexeerd is het minimumloon wel verhoogd. Omdat de laagste salarisschalen van de Wsw zijn gekoppeld aan het minimumloon leidt dit dus indirect tot stijging van de loonkosten. Met deze effecten is in de begroting rekening gehouden.</p>		
Uitkeringen:		
Ontvangen ziekengelden	-30.012	-15.000
Ontvangen arbeidsongeschiktheidsuitkeringen	-12.318	-20.000
Totaal uitkeringen	<u>-42.331</u>	<u>-35.000</u>
Vervoerskosten:		
Kosten besloten vervoer	4.644-	-
Reiskostenvergoeding woon-werk	604.724	448.800
Overige reiskostenvergoedingen	25.932	20.400
Totaal vervoerskosten	<u>626.012</u>	<u>469.200</u>
Eigen bijdragen	-1.036	-
Totaal vervoerskosten -/- eigen bijdragen	<u>624.975</u>	<u>469.200</u>
<p>De hogere reiskosten woon-werk (+ € 156.000) worden veroorzaakt door de, voor het Wsw-personeel fiscaal aantrekkelijke, uitruil eindejaaruitkering voor reiskostenvergoeding woon-werk. Dit resulteerde in hogere reiskostenvergoedingen woon-werk maar tegelijkertijd lagere kosten voor cao-bepaalde eindejaaruitkeringen.</p>		
Overige kosten:		
Bedrijfsgeneeskundige zorg	140.983	122.400
Voorlichting & vorming art. 49 & vakonderwijs art. 50	62.682	114.240
Werk- en veiligheidskleding	59.823	73.440
Bijeenkomsten en recepties	25.395	20.400
Diverse kosten	34.678	24.480
Totaal overige kosten	<u>323.561</u>	<u>354.960</u>

De overige kosten Wsw zijn lager dan begroot. De reden hiervoor ligt met name in een onderschrijding van het budget voor opleiding en vakonderwijs voor de Wsw-populatie. Een deel van de opleidingen en trainingen werd in eigen beheer verzorgd waardoor besparingen konden worden gerealiseerd.

Wsw: (vervolg)

Werkgeverssubsidie:

	<u>2015</u> Werkelijk	<u>2015</u> Begroting
Werkgeverssubsidie taakstelling ander schap	319.633	-
Werkgeverssubsidie begeleid werken	60.010	78.692
Totaal werkgeverssubsidie:	<u>379.643</u>	<u>78.692</u>

Er is een bedrag van € 320.000 betaald aan werkgeverssubsidies voor Wsw's die vallen onder de taakstelling van een ander werkvoorzieningschap. Met dit bedrag was geen rekening gehouden in de begroting.

Personele bezetting begeleid werken:

Aantal werknemers begeleid werken (fte)	8,4	10,0
---	-----	------

WIW (voormalig):

Subsidie:

Gemeentelijke subsidie WIW	-	-
Totaal subsidie	<u>-</u>	<u>-</u>

Loonkosten:

Bruto lonen	-	-
Sociale lasten	-	-
Pensioenpremies	-	-
Totaal loonkosten:	<u>-</u>	<u>-</u>

Personele bezetting:

Aantal WIW-werknemers (dienstverbanden)	-	-
Aantal WIW-werknemers (fte)	-	-

Per 31 december 2014 zijn geen WIW personeelsleden meer in dienst.

Overige kosten:

Overige kosten	-	-
Totaal overige kosten	<u>-</u>	<u>-</u>

Talentbanen

Subsidie	-	-
Kosten	-	-

Ambtelijke werknemers:

Loonkosten:

Bruto lonen	1.638.781	1.612.476
Sociale lasten	225.226	217.729
Pensioenpremies	188.593	218.473
Totaal loonkosten	<u>2.052.599</u>	<u>2.048.678</u>

Ambtelijke werknemers: (vervolg)

	<u>2015</u> Werkelijk	<u>2015</u> Begroting
<u>Uitkeringen:</u>		
Betaalde en ontvangen ziekengelden en uitgekeerde wachtgelden	-9.857	2.080
Totaal uitkeringen	<u>-9.857</u>	<u>2.080</u>
<u>Vervoerskosten:</u>		
Reiskostenvergoedingen woon-werkverkeer	33.617	15.140
Overige reiskostenvergoedingen	30.356	44.833
Totaal vervoerskosten	<u>63.973</u>	<u>59.973</u>
<u>Doorbelaste loonkosten derden:</u>		
Stichting Epilepsie Instellingen Nederland	506.958	443.173
Groepsmaatschappijen	3.407.409	3.407.498
Totaal doorbelaste loonkosten derden	<u>3.914.367</u>	<u>3.850.671</u>
De lagere personeelskosten voor het ambtelijk personeel ten opzichte van de begroting ligt geheel in lijn met het lagere aantal fte's (-/- 1,9) ambtelijk personeel dat is gerealiseerd.		
<u>Personele bezetting:</u>		
Aantal ambtelijke werknemers: (fte)	78,8	80,7
In de bezetting ambtelijke medewerkers zijn tevens opgenomen de ingehuurde arbeidskrachten van de Stichting Epilepsie Instellingen Nederland en de ingehuurde arbeidskrachten van Personeel WZK B.V.		
<u>Eénmalige reorganisatiekosten personeel, naar incidentele lasten</u>		
Reorganisatiekosten personeel, naar incidentele lasten	<u>-310.846</u>	<u>-</u>
<u>Overige kosten:</u>		
Kosten ondernemingsraad	-	10.000
Kosten gepensioneerden	-	6.000
Kosten ingehuurde arbeidskrachten	142.290	98.448
Bedrijfsgeneeskundige zorg	15.103	24.000
Opleidingskosten	50.674	86.000
Wervingskosten	14.423	6.000
Bedrijfsbijeenkomsten	8.161	9.000
Diverse kosten	5.715	15.482
Totaal overige kosten	<u>236.367</u>	<u>254.930</u>

Overige bedrijfskosten:

Afschrijvingen materiële vaste activa:

	2015 Werkelijk	2015 Begroting
Gronden en terreinen	19.790	18.939
Gebouwen	503.991	502.321
Vervoermiddelen	189.916	162.378
Machines, apparaten en installaties	191.717	224.751
Overige materiële vaste activa	32.494	7.743

Totaal afschrijvingen materiële vaste activa

937.908   **916.132**

Rente:

Rentelasten:

Rente langlopende leningen BNG	86.802	86.184
Rente kortlopende kasgeldleningen BNG	-	-
Rente rekening-courant Werkpas Holding B.V.	-	15.750
Rente rekening-courant Personeel WZK B.V.	4.427	-
Betaalde rente over saldi bij BNG en ING Bank	6.448	26.250
Overige rentelasten	2	-

Totaal rentelasten

97.680   **128.184**

Rentebaten:

Ontvangen rente over saldi bij BNG, ING Bank en Postbank	-	-
Rente rekening-courant Werkpas Holding B.V.	2.079	-

Totaal rentebaten

2.079   **-**

Totaal rentebaten & -lasten

95.601   **128.184**

De rentelasten zijn € 33.000 lager dan begroot. Dit heeft is het gevolg een adequaat cashmanagement en de lage rentestanden voor rekening-courantkrediet.

Huur:

Gebouwen, installaties & erfpachtcanon	187.091	215.000
Overige bedrijfs- & transportmiddelen	250.153	265.000

Totaal huur

437.244   **480.000**

Onderhoudskosten:

Gebouwen, terreinen & installaties	158.175	206.500
Machines, hard & software, inventaris & vervoermiddelen	501.518	516.000
Kleine aanschaffingen	103.235	112.000
Schoonmaakkosten & vuilafvoer	53.671	60.000

Totaal onderhoudskosten

816.600   **894.500**

Op het onderhoudsbudget voor gebouwen, terreinen en installaties is fors minder uitgegeven. Er wordt steeds kritisch en op bedrijfseconomisch verantwoorde wijze gekeken of gepland onderhoud noodzakelijk is. Zo is bijvoorbeeld het buitenschilderwerk van het pand aan de Cruquius met 1 a 2 jaar uitgesteld.

<u>Overige bedrijfskosten: (vervolg)</u>	<u>2015</u>	<u>2015</u>
	Werkelijk	Begroting
Energieverbruik:		
Elektriciteit	150.859	166.000
Gas	143.922	148.000
Water	11.340	12.000
Brandstof machines en vervoermiddelen	183.839	225.000
Totaal energieverbruik	489.960	551.000
Belastingen en verzekeringen:		
Belastingen en verzekeringen	249.606	245.500
Totaal belastingen en verzekeringen	249.606	245.500
<p>Onder de kosten van belastingen en verzekeringen zijn opgenomen onroerend zaakbelasting, waterschapbelasting, milieubelasting, heffing waterkwaliteit, motorrijtuigenbelasting en kosten van bedrijfsverzekeringen. Deze kosten liggen in lijn met de begroting.</p>		
Algemene kosten:		
<u>Indirecte productiekosten:</u>		
Verpakkingsmateriaal & orderkosten	19.905	23.200
Opslag, distributie & vrachtkosten	20.005	35.000
Totaal indirecte productiekosten	39.910	58.200
<u>Commerciële kosten:</u>		
Reclame & acquisitiekosten	9.535	19.200
Advertentiekosten	-	3.600
Totaal commerciële kosten	9.535	22.800
<u>Kosten dienstverlening derden:</u>		
Advieskosten derden	187.218	86.900
Af: lasten reorganisatie personeel	110.561-	-
	76.657	86.900
Computerkosten salarissen	59.841	53.000
Totaal kosten dienstverlening derden	136.498	139.900
<u>Overige algemene kosten:</u>		
Kantoorkosten	171.646	178.300
Beveiligingskosten	32.182	36.000
Accountantskosten	34.229	36.000
Vergader- en representatiekosten	9.368	12.000
Kosten kantine (kosten minus opbrengsten)	124.918	151.000
Incassokosten debiteuren	7.413	-
Diversen	19.887	30.000
Totaal overige algemene kosten	399.645	443.300
Totaal algemene kosten	585.588	664.200

De algemene kosten zijn nagenoeg over alle categorieën lager dan begroot. In het kader van het optimaliseren van het verdienvermogen worden uitgaven steeds kritisch beoordeeld. Dit heeft geresulteerd in een aanzienlijke besparing op deze posten.

Overige bedrijfskosten: (vervolg)

	<u>2015</u> Werkelijk	<u>2015</u> Begroting
Diverse lasten:		
Kosten afboeking oninbare vorderingen	16.790	12.000
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren en dubieuze vorderingen	59.515	-
Overige diverse lasten	-	3.000
Totaal diverse lasten	<u>76.306</u>	<u>15.000</u>

De voorziening voor dubieuze debiteuren is per ultimo 2015 € 60.000 verhoogd omdat een aantal openstaande vorderingen als vermoedelijk oninbaar worden beschouwd.

Incidentele baten (+) en lasten (-):

Incidentele baten (+):

Boekwinsten desinvesteringen materiële vaste activa	16.441	-
Vrijval voorziening personeel	81.503	-
Totaal incidentele baten (+)	<u>97.944</u>	<u>-</u>

Incidentele lasten (-):

Lasten voorziening personeel	395.896	-
Lasten reorganisatie personeel	254.768	-
Boekverlies desinvesteringen materiële vaste activa	43.039	-
Totaal incidentele lasten (-)	<u>693.703</u>	<u>-</u>

Totaal incidentele baten (+) en lasten (-):

	<u>-595.759</u>	<u>-</u>
--	------------------------	-----------------

Resultaat deelnemingen

Aandeel in verdeling vermogen O.V.O.	858	-
Aandeel in resultaat samenwerkingsverband Ruim Baan	6.737	-
Totaal resultaat deelnemingen	<u>7.595</u>	<u>-</u>

Nog te bestemmen resultaat:

Resultaat boekjaar	6.706	-
Totaal nog te bestemmen resultaat	<u>6.706</u>	<u>-</u>

Mutaties reserves	-	-
-------------------	---	---

Resultaat na bestemming	<u>6.706</u>	<u>-</u>
--------------------------------	---------------------	-----------------

6.7 Overige gegevens

(bedragen in Euro)	<u>2015</u> Werkelijk	<u>2015</u> Begroting
Voorstel tot bestemming van het resultaat:		
Het resultaat is als volgt opgebouwd:		
Bedrijfsresultaat	594.870	-
Af: incidentele baten (+) en lasten (-)	-595.759	-
Exploitatieresultaat	<u>889-</u>	<u>-</u>
Bij: resultaat deelnemingen	7.595	-
Restant resultaat toe te voegen aan algemene reserve	<u>6.706</u>	<u>-</u>

Bijdragen van de deelnemende gemeenten in de kosten van de bestuursondersteuning

Conform artikel 35 lid 1a van de gemeenschappelijke regeling betalen de deelnemende gemeenten een bijdrage in de bestuurs-, secretariaats- en niet uit de rijkssubsidie te dekken kosten. Voor het jaar 2015 is deze bijdrage € 90.967. De verdeling van deze kosten gebeurt op basis van de verhouding van het aantal inwoners per gemeente.

De verdeling van de bijdrage in de bestuursondersteuning is als volgt:

Gemeente	Inwonertal	Bijdrage
Bloemendaal	22.264	8.896
Haarlem	156.660	62.598
Haarlemmerliede en Spaarnwoude	5.573	2.227
Heemstede	26.467	10.576
Zandvoort	16.694	6.671
Totaal	<u>227.658</u>	<u>90.967</u>

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Onderstaand de bezoldiging van de functionarissen die over 2015 op grond van de WNT verantwoord dienen te worden:

Functionaris (functienaam):	Algemeen directeur
In dienst vanaf:	13 juni 2005
In dienst tot:	n.v.t.
Belastbaar loon:	121.566
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn:	22.295
Uitkeringen in verband met beëindiging van het dienstverband:	-
Totaal beloning 2015 in kader van de WNT	<u>143.861</u>

De bezoldingsnorm die op Werkvoorzieningsschap Zuid Kennemerland van toepassing is bedraagt voor 2015 € 178.000. Een motivatie van de overschrijdingen op de bezoldingsnorm is derhalve niet van toepassing. De leden van het bestuur van Werkvoorzieningsschap Zuid Kennemerland ontvangen voor het uitoefenen van hun functie geen bezoldiging.

6.8 Investeringsen

Categorie	Kostenplaats	Afschrijvings- termijn	Investerings- bedrag
Grond			
Sloop gebouw 'Primula'	Huisvesting	n.v.t.	69.975
Totaal terreinen			69.975
Vervoermiddelen:			
Aanhangwagen 65-WL-PT	Groen	5	5.388
DAF FA LF 45 Day Cab 12-BBF-4	Magazijn	8	50.640
Citroën Jumper VP-515-R	Wielwerk	5	21.608
Citroen Berlingo VR-680-F	Business Post	7	14.472
Citroen Berlingo VR-681-F	Business Post	7	14.472
Totaal vervoermiddelen			106.580
Machines, apparaten & installaties:			
Installaties:			
Zender BHV	Huisvesting	10	3.877
Audio installatie	Huisvesting	5	9.250
Totaal installaties			13.127
Machines:			
Lamineermachine Komfi Junior36	Grafisch	5	14.120
Zitmaaier Toro Z Master 6000	Groen	5	7.371
Klepelaar Humus Safety	Groen	5	5.629
Rekkentransportvaatwasmachine	Catering	10	18.917
Totaal machines			46.037
Hardware			
Server HP Proliant DL380 Gen9	I.C.T.	4	5.090
Totaal Hardware			5.090
Totaal machines, apparaten & installaties			64.254
Overige materiële vaste activa:			
Software			
Microsoft Office Standard 2013	I.C.T.	3	49.500
Totaal software			49.500
Totaal overige materiële vaste activa			49.500
Totaal investeringen			290.308

PASWERK

7 Controleverklaring

pm